

Ny bog: Folkeskolens afvikling – i stedet for Grundtvig har vi fået New Public Management

Egon Clausen
04.08.2023

BØGER // ANMELDELSE – Niels Christian Sauers debatbog er båret af stor og forståelig harme. Præget af sorg over ødelæggelsen af en af de bærende bjælker under dansk kultur, men også fyldt med viden og erfaringer fra et langt liv i skolens tjeneste.

Niels Christian Sauer: Folkeskolens veje og vildveje

172 sider, kr. 218,-

Fjordager 2023

Niels Christian Sauer er vred, og det er med god grund. Han er lærer, og han beskriver den danske folkeskoles udvikling gennem de seneste årtier på en måde, så ordet afvikling nok er mere passende.

Den skole, han har virket i, og de værdier, den byggede på, er blevet afskaffet med lovgivningsmagt, så i stedet for Grundtvig har vi fået New Public Management. I

stedet for en skole, hvor lærerne havde stor indflydelse på deres skole, fik man en hierarkisk ledelseskultur.

I stedet for undervisning med frihed og ånd fik man begrebet læring, der kun giver plads til det, der kan måles og vejes. I stedet for en lærer fik man en læringsmedarbejder, ”en servil, brunkitlet kommis med notesblok og blyant bag øret i folkeskolens store outlet”.

“I en skole, der er styret af læringsmål, er der ikke plads til sagn og sange og store dele af dansk kultur

Det er en meget trist historie, og den har været medvirkende til, at folkeskolen i dag har store problemer. Der er ofte uro i klasserne. Der er børn, der går amok, hvis de ikke får deres vilje, råber og skriger med eder og forbandelser, bider, sparker, spytter, kaster med ting, slår, og lærerne kan ikke gribe effektivt ind. 45 procent af lærerne angiver, at de mindst en gang inden for det sidste år har været udsat for vold fra elevside. Omkring halvdelen af eleverne angiver, at de har store problemer med overhovedet at høre, hvad læreren siger.

Åndehuller

Mange af de krisetegn, der præger den danske folkeskole i dag, kan henføres til afviklingen af lærernes indflydelse på deres egen undervisning. Dertil kommer de ødelæggende virkninger af den store lærerkonflikt i 2013, hvor hele lærersegmentet følte sig forrådt af regeringen, og siden da har livet i folkeskolen været præget af dyb mistillid og desillusion.

Hvad Niels Christian Sauer angår, ønsker han en skole, der giver tryghed, viden og livsoplysning til store og små, og derfor skal der være ro og orden i skolen, men han ønsker ikke den sorte skole tilbage.

Gennem velfortalte eksempler fra egen praksis viser han, at den autoritet, han ønsker, ikke er baseret på tvang og trusler. Den består derimod af en relation, hvor parterne gensidigt respekterer hinanden.

Alt i alt er det en fremragende bog præget af sorg over ødelæggelsen af en af de bærende bjælker under dansk kultur

Sådanne åndehuller findes stadigvæk. Niels Christian Sauer nævner musik, teater og den mundtlige fortælling. Han ved, at fortællingen skaber ro, koncentration,

fællesskab og tryghed, og han skriver, at en skole uden fortællere burde være utænkelig, men det er den desværre ikke. Opøvelsen i fortællekunst indgår således ikke længere i uddannelsen af lærere. Set i lyset fra begrebet læring kan dette imidlertid ikke undre, for når man fortæller en historie, er det umuligt på forhånd at vide, hvad tilhørerne får ud af den.

Man kan ganske enkelt ikke opstille et læringsmål for det levende ord, så i den skole, der er styret af læringsmål, er der ikke plads til sagn og sange og store dele af dansk kultur.

Niels Christian Sauers kritik er konkret

Niels Christian Sauer har i årevis blandet sig i den offentlige debat. Han har også været medlem af hovedbestyrelsen i Danmarks Lærerforening, og det har givet ham indsigt i mange af de mekanismer, der styrer udviklingen. Han oplevede således, at Finansministeriet havde magt til at gribe ind i andre ministeriers beslutninger, og det kunne være meget frustrerende.

Niels Christian Sauers kritik er konkret og har skolens hverdag som udgangspunkt. Det er bogens styrke, men måske også dens svaghed, for hvis en kritik skal have gennemslagskraft, skal den have et solidt teoretisk grundlag at stå på. Den må også gerne udvise forståelse for modpartens argumenter, og det kniber det af og til med, men disse indvendinge er detaljer.

Alt i alt er det en fremragende bog. Den er velskrevet. Båret af stor og forståelig harme. Præget af sorg over ødelæggelsen af en af de bærende bjælker under dansk kultur, og så er den fyldt med viden og erfaringer fra et langt liv i skolens tjeneste. Køb den. Læs den, og når du har læst den, bør du give den til et medlem af din kommunalbestyrelse, for den fortjener stor udbredelse.

Niels Chr. Sauer

FOLKE SKOLENS VEJE OG VILDVEJE

Egon Clausen

Egon Clausen, f. 1940, forfatter, radiomand, fhv. redaktør på P1, fhv. formand for gruppen af faglitterære forfattere i Dansk Forfatterforening, medarbejder ved den2radio.dk.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER